Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Besluit gebruik meststoffen

Inspectieresultaten 2019

Deze factsheet geeft inzicht in resultaten van de controles op het Besluit gebruik meststoffen (BGM) uitgevoerd in het jaar 2019.

BGM

In het Besluit gebruik meststoffen (BGM) zijn voorschriften gegeven voor het gebruik van meststoffen, de zogenaamde gebruiks-voorschriften. Samen met het stelsel van gebruiksnormen, dierrechten en mestverwerking (opgenomen in de Meststoffenwet en de daarop gebaseerde regelgeving) strekken de gebruiksvoorschriften tot implementatie van de Nitraatrichtlijn (Richtlijn 91/676/EEG).
De controles hebben betrekking op het toezicht op het emissiearm uitrijden van mest, het niet uitrijden van mest in de gesloten periode en het verbod op het vernietigen van de graszode. Ook hebben controles betrekking op de kwaliteitseisen ten aanzien van de gebruikte meststoffen en inzaaien van vanggewas na maïs.

Wettelijk kader

Voor het op of in de bodem brengen van meststoffen zijn in Nederland gebruiksnormen vastgesteld in de mestwet- en regelgeving, namelijk een gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen, een stikstofgebruiksnorm en fosfaatgebruiksnorm. Deze regels zijn er vooral op gericht om verliezen naar het milieu te minimaliseren.

Daarnaast bestaat er een aantal specifieke regels omtrent het gebruik van meststoffen. Daarvoor is het BGM van belang. Hierin wordt onder meer geregeld in welke periodes en onder welke (bodem)condities meststoffen mogen worden uitgereden en hoe meststoffen moeten worden toegediend. De gebruiksnormen gelden per kalenderjaar en mogen op bedrijfsniveau niet worden overschreden.

Methode

Naast de inzet op de Versterkte Handhavingsstrategie Mest (VHS) is door team vervoer in 2019 extra inspectiecapaciteit ingezet voor controle op de naleving van BGM. De controleaantallen waren in 2019 dan ook hoger dan in 2018.

Resultaten

In totaal hebben er in 2019 408 fysieke controles plaatsgevonden. Hiervan zijn er 19 controles niet-akkoord bevonden. In totaal zijn er 22 bevindingen afgedaan (er kunnen meerdere bevindingen per controle op een bedrijf worden afgedaan).

Tabel 1 1 Fysieke controleresultaten 2019 diverse onderdelen BGM (peildatum 15-04-2020)

fysieke controles BGM	aantal
TOTAAL	408
Uitrijbepalingen	152
Vanggewas 2019-2020	238
Overige voorwaarden	17
graslandvernietiging	1
AKKOORD	389
NIET_AKKOORD	19

Bevindingen niet-akkoord	aantal
TOTAAL	26
Uitrijdverbod	4
Emissiearm aanwenden	9
Mestvrije zone	1
Gebruik afvalstoffen	0
Grond- en gewasadministratie	6
Graslandverniettiging	1

Maatregelen

Uiteindelijk hebben deze bevindingen geleid tot 22 vervolgacties en/of sancties, waaronder 8 combi-bonnen. Een combi-bon is een verkorte procedure voor een proces-verbaal op basis waarvan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) een strafbeschikking uitvaardigt.

Tabel 2 Afdoening controleresultaten 2019 diverse onderdelen BGM (peildatum 15-04-2020)

vervolgacties en/of sanctiemaatregelen	aantal
TOTAAL	22
Combi-bon	8
Proces-verbaal	7
Schriftelijke waarschuwing	3
Rapporten van bevindingen	4

Toelichting vanggewas seizoen 2019-2020

De wetgeving rondom de verplichting om na mais een vanggewas te telen is in 2019 gewijzigd. Ook was er in 2019 een coulance regeling, omdat met de droogte vaker onderzaai (deels) is mislukt.

In 2019 waren de controles gericht op de naleving van vanggewasverplichting om op 1 oktober een vanggewas te telen. Daarvoor zijn gerichte controles uitgevoerd in seizoen 2019-2020 op vooraf geselecteerde maïspercelen op zand- en lössgronden in de GGH-gebieden. De selectie is gebeurd aan de hand van beschikbare data.

Het vanggewas neemt de in de bodem achtergebleven stikstof op en voorkomt daardoor dat deze uitspoelt en leidt tot verontreiniging van het grondwater. De datum van 1 oktober is erop gericht om de kans op een geslaagde ontwikkeling en teelt van het vanggewas te vergroten. Des te meer stikstof er wordt gebonden.

In oktober zijn de geselecteerde percelen gecontroleerd door inspecteurs in opvallende auto's, waardoor de zichtbaarheid van de NVWA-activiteiten is vergroot. Dit heeft vervolgens weer invloed op de gevoelsmatige pakkans en de naleving. De naleving voor seizoen 2019-2020 was 98%. Van de geselecteerde percelen was voor 49% de onderzaai geslaagd of was na de maisoogst voor 1 oktober ingezaaid met een vanggewas. Op 45% was de coulance regeling van toepassing.

Naar aanleiding van de controle op basis van satellietbeelden n seizoen 2018-2019 was 98% naleving op de teelt van een vanggewas. In januari 2019 zijn, naar aanleiding van de satellietbeelden, op 207 maïspercelen waar twijfel was over het telen van vanggewas fysieke controles uitgevoerd. Hierbij bleek dat er op 28 percelen sprake was van een overtreding. Tegen deze telers is proces-verbaal opgemaakt.

Conclusie

Op basis van deze inspecties zijn geen conclusies te trekken over de naleving van de sector als geheel; hiervoor is een te klein deel van de sector geïnspecteerd. De 408 inspecties leveren wel een toezichtbeeld op; dit geeft de mate van naleven weer bij de geïnspecteerde bedrijven. Bij deze inspecties levert dit een nalevingsbeeld van ruim 95% op.